

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК ЗА III КЛАС

(ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК)

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Изучаването на чужд език в общообразователната подготовка на учениците се нарежда сред приоритетните области на образователната политика на страната. Програмата по испански език спомага за цялостното развитие на учениците, за обогатяване на общата им култура и изграждане на подходящи модели на социално поведение в ситуации на межкултурно общуване.

Настоящата програма е предназначена за ученици от трети клас на СОУ, започнали да изучават испански език във втори клас. Тя е ориентирана към постигане на стандартите по чужд език в началния етап, описани в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание.

Програмата е съобразена с предвидения минимален годишен хорариум от:

Брой часове седмично – 3 уч. часа

Общо за годината – 96 уч. часа.

Програмата съответства на общите цели на обучението в българското училище и отговаря на принципите на ДООИ, а именно:

- ученикът – в центъра на образователния процес;
- прагматичност на обучението;
- приемственост и взаимовръзка както при отделния предмет, така и между различни-те предмети.

Програмата отчита психо-физическите и възрастовите особености на децата в трети клас.

Програмата конкретизира резултатите, които се очаква учениците да постигнат в края на трети клас по всяко едно от четирите основни умения. В нея са представени функционално граматичните категории в контекста, в който те ще се изучават и дейностите, чрез които учениците ще постигнат очакваните резултати.

Програмата е разработена като модул за обучение в рамките на две години с цел да се осъществи плавен преход към следващия етап на обучение.

Програмата има отворен характер. Тя позволява изискванията за постигане на описаното равнище на знания и умения по чужд език да се прилагат гъвкаво в зависимост от потребностите и способностите на учениците и в съответствие с училищния учебен план.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В ТРЕТИ КЛАС

Обучението по испански език в трети клас има следните цели:

1. ОБЩИ ЦЕЛИ

- Провокиране на интерес и положително отношение към испански език, формиране на желание за общуване на езика.
- Откриване на общото и различното между роден и испански език.
- Стимулиране интереса на ученика към страните, в които се говори испански език.
- Продължаване процеса на формиране на социокултурната и межкултурната компетентност на учениците (бит, култура, модели на поведение, ценностна система).
- Развиване на чувство на толерантност към различното и създаване на готовност за межкултурно общуване.

- Обогаляване на собствения опит и личност в контакта с другия език и култура.
- Формиране и развитие на култура на речта и адекватно поведение, дори при ограничена степен на езикова компетентност.
- Поставяне началото на изграждане на собствени стратегии за писмено и устно усвояване на испански език.

- Стимулиране на творческото начало и въображението на децата

2. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

- Развитие на уменията за възприемане и адекватно реагиране на кратка по обем и достъпна като съдържание информация.
- Развитие на уменията и способностите за ежедневното устно общуване чрез основни комуникативни модели и структури.
- Натрупване на емпирично равнище на знания за строежа на езика: езикови и речеви единици, правоговорни, правописни и граматични норми.
- Продължаване изграждането на стратегии за учене на испански език.
- Формиране на навици за самостоятелност, самоконтрол и самооценка на постиженията си по езика.
- Развитие на уменията за ориентиране в комуникативна ситуация, за съобразяване с комуникативната цел и избор на стратегия (вкл. компенсаторни) за нейното реализиране.
- Поставяне началото на изграждане на умение да се ползват компенсаторни стратегии.
- Продължаване изграждането на уменията за слушане, говорене, четене; формиране и развитие на писмена грамотност и възпроизвеждане на модели и структури, на кратки текстове на испански език с различни цели.

За постигане на целите се прилагат съвременни образователни стратегии, включващи активни методи на обучение.

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебно съдържание	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
С Л У Ш А Н Е	<p>Ученикът:</p> <p><i>Разбира частично въпроси, указания, съобщения на учителя, ако се говори бавно и ясно; свързва сравнително правилно слухов и зрителен образ; разпознава основните интонационни модели, както и жестовете за потвърждение, отрицание и указание.</i></p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> Съотнася устните към писмените форми на букви, числа, думи. Разбира и адекватно реагира на елементарни инструкции от учителя. Развива умения за слушане с цел извличане на елементарна информация, отнасяща се до общото съдържание на текста или до отделни детайли (активно обучение). Разбира кратки текстове на 	<p><i>Ученикът трябва да може да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Разбира и реагира на основните словесни действия за изразяване на съгласие, несъгласие, потвърждение, отрицание, отказ; Разбира и реагира на несложна информация за себе си, семейството си, приятелите и съучениците си; Изразява и реагира на съгласие, несъгласие, благодарност, извинение, молба; Изразява предпочитание; Реагира на указания и инструкции, свързани с учебното съдържание; Разбира и реагира на форми за изразяване на сегашни и бъдещи действия; Разбира и адекватно реагира на кратки елементарни диалози, истории, песни, приказки и др., 	<p><i>В рамките на четирите ядра понятия за:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Съществуване; Пространство; Движение; Време; Количество; Качество. <p><i>Лексикалните понятия по темите:</i></p> <p>Аз и другите – елементарно описание на външен вид, възраст, националност, пол, основни части на тялото, членове на семейството, приятели и съученици.</p> <p>Моята класна стая – класна стая,</p>	<p>Усвояването на учебното съдържание се постига чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> Работа в група или индивидуално; Участие в ролеви, ситуативни, състезателни и др. игри, игри на асоциации; Работа с аудиовизуални дидактизирани материали; Работа с материали, изработени от учениците (домино, бинго и др.); Извършват 	<p>Междупредметните връзки се осъществяват по време на целия учебен процес в следните области:</p> <p>Български език и литература Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. Социокултурни познания, свързани с национални традиции, обичаи, ценности, изучавани литературни произведения и произтичащите от тях различия и прилики.</p> <p>Математика Естествени числа и извършване на действия с тях,</p>

<p>Г О В О Р Е Н Е</p>	<p>позната тематика и води разговор по тях.</p> <p>Ученикът:</p> <p><i>Води елементарен разговор на познати теми, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси, следва и дава несложни указания и инструкции, използва мимики, жестове и елементарни езикови средства, произношение и интонация, които подпомагат общуването.</i></p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Възпроизвежда думи, изрази и прости изречения с относително правилно произношение и интонация. • Прави връзка между интонация и вид изречение (въпросително, възклицателно, заповедно, съобщително). • Участва в кратки ситуативни диалози за себе си, семейството и приятелите си; представя се, посочва какво обича или не 	<p>свързани с изучаваната тематика;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и реагира на познати думи, изрази и групи от думи в непознат текст. <p>1. Ученикът възпроизвежда песни, стихотворения, броюлки, гатанки и др.</p> <p>2. Ученикът усвоява умения за водене на разговор, като изпълнява различни социални роли:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участник в разговор с учител. • Участник в разговор със съученик/ приятел. • Участник в разговор с член на семейството. • Участник в разговор с непознат събеседник в реална ситуация от ежедневието. 	<p>учебни пособия, учебни дисциплини, основни дейности в час и междучасие.</p> <p>Моята стая – обзавеждане и предмети.</p> <p>Моят домашен любимец – животни и играчки.</p> <p>Моят ден – свободно време, учене, любими занимания.</p> <p>Аз рисувам – цветове, пособия за рисуване;</p> <p>Аз играя – игри и забавления;</p> <p>Аз смятам – числа от 20–100, събиране и изваждане</p> <p>Аз празнувам – рожден ден, Коледа, Нова година, Великден и др. празници, социкултурна информация за Испания, традиции и обичаи.</p>	<p>разнообразни занимателни дейности, провокиращи речевата дейност (защриховане, оцветяване, апликиране, моделиране, илюстриране и др.);</p> <p>Участват в</p> <ul style="list-style-type: none"> • драматизации. • Прилагат готови и изработват собствени стратегии за учене на испански език. <p>Участват в оценяването на собствените си и на съучениците си постижения по испански език.</p>	<p>сравняване на величини, дати, геометрични форми, мерни единици.</p> <p>Изобразително изкуство</p> <p>Цвят, форма, дейност – рисуване, умения да изразяват естетически чувства и отношение при възприемане на обекти от обкръжаващата действителност, способност да разпознават средства за визуална комуникация в бита, способност да проявяват въображение.</p> <p>Музика</p> <p>Развитие на слуха, изучаване на песни, инструменти, ритъм.</p> <p>Физическа култура и спорт</p> <p>Указания и команди по възможност задавани</p>
--	---	---	--	--	--

<p>Ч</p> <p>Е</p> <p>Т</p> <p>Е</p> <p>Н</p> <p>Е</p>	<p>обича.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прави елементарно описание на хора и предмети. • Дава несложни заповеди. • Задава и отговаря на въпроси за учебното съдържание, моли за повторение, за допълнително разяснение. <p>Ученикът може да:</p> <p><i>Разбира елементарна информация от комикси, покани, картички; разбира указания в учебника и се ориентира в текста с помощта на илюстративния материал в него</i></p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознава отделни букви, думи и групи от думи в текст. • Чете на глас букви, думи, прости изречения, изрази и кратки текстове. • Чете с цел извличане на факти и информация (активно четене). • Отгатва съдържанието на текст по отделни думи или група от думи. • Разпознава основни 	<p><i>Ученикът трябва да може да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и чете разнообразни кратки текстови разновидности: песни, стихотворения, комикси, броилки, гатанки, картички, кратки съобщения. • Чете на глас и на ум познати и непознати текстове (съзнателно и активно четене). • Ориентира се в речник и търси самостоятелно думи. 	<p>Дни на седмицата.</p> <p>Граматични и морфосинтактични понятия, въведени имплицитно.</p> <p><i>Фонетика</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Развиване на уменията за възприемане и възпроизвеждане на звуците и звукосъчетанията в испанския език • Развитие на правоговорните умения <p><i>Морфология</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Член: определителен и неопределителен • Съществителни: собствени и нарицателни, определяне на род и число • Прилагателни: род и число, съгласуване • Числителни 20–100 • Местоимения: лични, притежателни, показателни, 		<p>на испански език. Игри; екипност. Здравно-хигиенни правила.</p> <p>Човек и природа Родно място, географско положение, природа, годишни времена, опазване на природата и околната среда.</p> <p>Човек и общество Национална идентичност, национални символи, семейство, професии, правила за улично движение, правила за учтиво поведение в обществото.</p> <p>Домашен бит и техника Изпълнение на различни задачи по указание на учителя и познания за материали от заобикалящия ги бит.</p>
---	--	---	--	--	--

<p>П</p> <p>И</p> <p>С</p> <p>А</p> <p>Н</p> <p>Е</p>	<p>действия и герои.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Използва подходящи за възрастта и нивото на владеене на езика речници и помагала. <p>Ученикът:</p> <p><i>Пише кратки текстове, като използва елементарни езикови средства, правопис и пунктуация.</i></p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и пише малки и големи ръкописни букви от испанската азбука. • Преписва думи и изрази точно и вярно. • Правилно пише несложни думи под диктовка. • Самостоятелно пише съобщителни и въпросителни изречения със съответната пунктуация. 	<p><i>Ученикът трябва да може да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Преписва вярно текст. • Пише непознати думи, диктувани му по букви, спазвайки познатите му правописни правила. • Пише познати думи, изречения и кратки текстове под диктовка. • Самостоятелно създава кратък писмен текст. 	<p>въпросителни, неопределителни</p> <ul style="list-style-type: none"> • Глаголи: I, II, III спряжение, глаголи с частична и собствена неправилност; положителни, отрицателни, въпросителни форми • Глаголни времена: Presente, Futuro • Imperativo • Предлози • Наречия <p>Синтаксис</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прости изречения 		<p>По възможност дидактическа експлоатация на новите технологии за информация и комуникация.</p>
---	---	---	---	--	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В ТРЕТИ КЛАС

В трети клас превес в постиженията на ученика има устната реч. Усвояването и усъвършенстването на техниките на четене и на писане не може да има превес над устното общуване. Разработват се елементите на съставянето на елементарни писмени текстове в съответствие с изискванията на раздел III.

Учителят наблюдава работата на учениците през целия срок на обучение и отбелязва постиженията им, за да може да даде оценка за развитието и напредъка на всеки ученик. Основното в този етап на обучението по испански език е запазването и развитието на положителна вътрешна мотивация у учениците и удоволствие от общуването на испански език. В този смисъл задачата на учителя е да насърчава всеки, макар и малък, напредък при усвояването на испански език, да използва разнообразни техники на обучение, да прилага предимно игров подход при обучението, да помага на учениците да възприемат своите успехи или грешки като процес на усвояване на езика, който е под техен контрол и зависи от техните усилия.

Основни изисквания към оценяването са *обективност, валидност и надеждност*.

При проверката на постиженията на учениците в трети клас, акцентът трябва да се поставя върху *свободата за изказ и степента на постигане на определените комуникативни цели*. Допуснатите грешки се коригират внимателно чрез индиректно представяне на правилната форма. Учителят се стреми да помогне на учениците сами да откриват грешките си и да проявяват толерантност и добронамереност при взаимно коригиране. Той поощрява учениците си да прилагат компенсаторни стратегии при общуване на испански език и при проверка на знанията и уменията им.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни и да отчитат системно постиженията на ученика в различните дейности.

При оценяване на постиженията за овладяването на устната и писмената реч, би следвало да се имат предвид следните критерии за уменията на ученика:

- да формулира въпроси, отговори, кратки съобщения, съждения и др. в рамките на познатата лексика;
- да извлича информация от кратки устни и писмени текстове;
- да съумява да осъществи комуникативните си намерения;
- да се изразява сравнително коректно;
- да реагира адекватно на въпроси и изказвания;

Особено важно е учителят да прилага различни форми на проверка на равнището на знания и умения на учениците и да използва единни критерии при оформяне на оценка. Съвместното обсъждане и изясняване на мненията на учител и ученици ще допринесе за формирането на умения за самооценка, като съществена част от процеса на формиране на „автономния ученик“. Взема се под внимание и отношението на ученика към учебния процес и степента на неговото участие в различни дейности:

- работа в часа (с целия клас, в група, по двама, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти.

Постиженията на учениците се установяват чрез периодични проверки на знанията и уменията *с различно съдържание и продължителност*. Превес имат проверката на знанията и уменията на функционално ниво (изграждане на текст по картина/серия от картини/ключови думи, писане на подходящ за възрастта текст, задачи за проверка на разбирането на прочетен или прослушан текст), проверяващи свързаните с основните

цели на обучението комуникативни способности на ученика пред *тези със структурен характер* (граматически и лексикални задачи), проверяващи доколко е усвоено езиковото съдържание на съответната единица/раздел.

Задачи за **превод** не се предвиждат при обучението в трети клас и не бива да бъдат средство за оценяване на знанията на учениците.

Диктовката се използва като тренировъчно упражнение. Може да се включи и в обобщаващ тест.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В ТРЕТИ КЛАС

Обучението по испански език в трети клас трябва да следва общоприетите принципи на подходите, апробирани и утвърдени от съвременната методика. Граматичният материал се представя имплицитно по начин, съобразен с възрастовите особености на учениците. Той не се разглежда, изучава и обяснява като граматическо явление.

При работа с тази възрастова група е необходимо учителят да мотивира учениците към използване на езика съобразно техните възможности и интереси – гледане на подходящи за възрастта и езиковото им равнище комикси, филми, четене на детски книжки с достъпно съдържание, водене на кореспонденция в класа и др. При всички дейности, свързани с използването на езика, трябва еднакво да се обръща внимание на разбирането и формулирането на прости въпроси, както и на отговорите и на вземане на думата от учениците. Това най-лесно се осъществява чрез дидактизирани игри, които поставят ученика в ролята на слушател и говорител, като същевременно случаите на спонтанно вземане на думата се увеличават.

Работата в класната стая трябва да се организира така, че учениците да се чувстват спокойно и комфортно, а атмосферата и условията да се доближават по възможност до реални модели и ситуации на комуникация.

При прилагането на различни методи за обучението по испански език е особено важно учителят да проявява разбиране към срещаните трудности, да поставя индивидуални задачи за самостоятелна работа, да създава стимул за активна работа у всички ученици.

На този етап *не се превеждат* текстове от и на испански език. При въвеждане на новите думи се използват различни подходи – онагледяване, словесно описание, синоними, антоними, езикова догадка в рамките на контекста, параезикови средства, пантомима и др. Превод се използва само в случаите, когато не могат да бъдат приложени горепосочените похвати, като този превод се записва само от учениците в техните тетрадки, а не на дъската или в работните листове, подготвени от учителя. В началото на III клас учителят помага при разбирането на указанията и упътванията в учебните пособия.

Важно е да се изграждат у учениците стратегии за учене и самостоятелна работа. Учителят трябва целенасочено да помага за това всеки ученик да открие за себе си най-подходящите начини за усвояване на знания и изграждане на умения. Не бива да се налагат общи за всички методи на работа, но е задължително да бъдат дадени образци на стратегии за учене.

Страноведската информация, включена в разглежданите теми, се интерпретира в духа на межкултурното обучение, като се правят сравнения с българската култура и бит.

Работата на учителя трябва да цели умение за прилагане на наученото като собствено знание (по модел или свободно).

На учениците могат да се поставят и допълнителни самостоятелни задачи в зависи-

мост от техните възможности и интереси (например да потърсят и подберат нагледни материали, да нарисуват картина по кратък текст и др.), като резултатите бъдат представени пред класа. Това създава чувство за постигнат успех и мотивира самостоятелната работа за разширяване знанията по испански език.

В случай че училищният учебен план предвижда повече часове (добавени от **ЗИП и/или СИП**), учителят има свобода да разширява езиковите познания на учениците, без обаче да надхвърля предвидения граматически праг, да използва повече допълнителни материали и да дава възможност на учениците да се включват по-често в дейности съобразно техните възраст, интереси и наклонности.